

درس 1: چیستی فلسفه

۱ - کدام یک از گزینه‌های زیر درست می‌باشد؟

- ۱) چنانچه فلسفه به عنوان یک دانش خاص بررسی شود، موضوعش بررسی مبانی سایر علوم می‌باشد.
- ۲) فلسفه به عنوان یک دانش مستقل به بنیادی‌ترین مسائل دانش‌های مختلف می‌پردازد.
- ۳) فلسفه اولی یا همان ترنس فیزیک، یک دانش مستقل است که موضوعش هستی‌شناسی می‌باشد.
- ۴) علم به هستی و احوالات آن موضوعی است که در متافیزیک مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۲ - فلسفه به اصل وجود و حقیقت می‌پردازد، در نتیجه

- ۱) از روش عقلی و قیاسی استفاده می‌کند.
- ۲) اصلاً با ویژگی غیروجودی کاری ندارد.
- ۳) به بررسی اصل وجود حقیقت جهان می‌پردازد.
- ۴) موضوع فلسفه یک موجود خاص نیست.

۳ - کدام گزینه بیانگر اصلی‌ترین تفاوت فلسفه با سایر دانش‌ها است؟

- ۱) ورود به تمام دانش‌ها و مطالعه آن‌ها
- ۲) بررسی بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین موضوعات جهان و انسان
- ۳) کاوش در اصل و حقیقت جهان، طبیعت و انسان
- ۴) وحدت‌بخشی به تمام موضوعات

۴ - روان‌شناسی رفتارگرا مطالعات خود را بر کدام اساس قرار می‌دهد؟

- ۱) حقیقت ذهن
- ۲) شناخت شخصیت
- ۳) پدیده‌های مادی
- ۴) پدیده‌های مشاهده‌پذیر

۵ - مسئله‌های فلسفی از چه جهتی مانند مسئله‌های ریاضی هستند؟

- ۱) فقط با عملیات فکری می‌توان به حل آن‌ها پرداخت.
- ۲) تجربه و حواس به حل آن‌ها کمک می‌کند.
- ۳) میکروسکوپ و آزمایشگاه در حل آن‌ها نقش دارند.
- ۴) با گرفتن آمار از نظرات دیگران می‌توان به حل آن‌ها پرداخت.

۶ - مسائل فلسفی مربوط هستند و

- ۱) فقط به انسان - نمی‌توان با تجزیه و تحلیل دانسته‌ها به حل مسئله و کشف مجهول نزدیک شد.
- ۲) به اصل و اساس جهان و انسان - در این موارد فقط باید به توانایی عقل و استدلال‌های عقلی تکیه کرد.
- ۳) فقط به انسان - در آن می‌توان از حواس یا آزمایش بهره برد.
- ۴) به اصل و اساس جهان و انسان - در مورد آن می‌توان از حواس یا ابزار کمکی حواس مثل میکروسکوپ کمک گرفت.

۷ - قدم اول برای ورود به تفکر فلسفی چیست؟

- ۱) جدی بودن در رسیدن به پاسخ
- ۲) پرداختن به پاسخ سؤالات به‌طور پیوسته
- ۳) ترک همیشگی مرحل اول تفکر
- ۴) عبور از امور روزمره و عادی

۸ - در کدام گزینه گزاره صحیحی پیرامون مراتب تفکر بیان شده است؟

- ۱) تا زمانی که انسان با همان سؤال‌های معمولی و روزانه روبه‌روست و به دنبال پاسخ آن‌هاست، در مرحله دوم تفکر قرار دارد.
- ۲) مرحله سوم از مراحل تفکر غیرفلسفی، رجوع به معلومات و تفکر در آن‌هاست.
- ۳) مشغول بودن به امور عادی زندگی و تفکر در آن‌ها ذیل فطرت ثانی قرار می‌گیرد.
- ۴) رسیدن به شناخت نسبی و معرفت عمیق فلسفی در مرحله دوم از مراتب تفکر فلسفی رخ می‌دهد.

درس 2: ریشه و شاخه های فلسفه

۹ - چه علمی به ریشه‌ای‌ترین مسایل حقوقی می‌پردازد؟

- ۱) فلسفه ۲) حقوق ۳) فلسفه علم حقوق ۴) فلسفه مضاف به معنای عام

۱۰ - به ترتیب بررسی «خواص ظاهری موجودات»، «ویژگی‌های متفاوت اشیاء» و «جنبه خاص از اشیاء» در کدام دانش بررسی بررسی می‌شود؟

- ۱) دانش‌های مختلف به جز فلسفه - فلسفه - فلسفه
 ۲) دانش‌های مختلف به جز فلسفه - دانش‌های مختلف به جز فلسفه - فلسفه
 ۳) دانش‌های مختلف به جز فلسفه - دانش‌های مختلف به جز فلسفه - دانش‌های مختلف به جز فلسفه
 ۴) دانش‌های مختلف به جز فلسفه - فلسفه - دانش‌های مختلف به جز فلسفه

۱۱ - کدام گزینه در خصوص فلسفه مضاف درست نیست؟

- ۱) با تأمل فیلسوفانه در مورد هریک از دانش‌های بشری، فلسفه آن دانش شکل می‌گیرد.
 ۲) می‌توان برای هر رشته علمی، یک فلسفه نیز طراحی کرد.
 ۳) هر موضوع با اهمیتی که توجه مردم را به خود جلب کرده، فلسفه‌ای پیدا کرده است.
 ۴) امروزه دامنه فلسفه مضاف بسیار توسعه یافته و شاخه‌های جدیدی مانند فلسفه تکنولوژی شکل گرفته است.

۱۲ - فلسفه‌های مضاف

- ۱) مسئله‌های علوم مختلف را کنکاش می‌کنند.
 ۲) قواعد هستی را در علوم مختلف می‌یابند.
 ۳) با علومی که مورد بررسی قرار می‌دهند، متفاوتند.
 ۴) نتیجه تأملات مابعدالطبیعی هستند.

۱۳ - احکام و قواعد فلسفه اولی چگونه است؟

- ۱) در رابطه با اشیاء جهان مطرح می‌شود.
 ۲) به وجه مشترک اشیاء یعنی حیات آن‌ها مربوط است.
 ۳) وجودهای خاص جهان را بررسی می‌کند.
 ۴) همان قوانین حاکم بر کل هستی است.

۱۴ - کسی که درباره این مسئله که «آیا فرد اصالت دارد یا جامعه؟» می‌اندیشد، کدام‌یک از میانی فکری زیر را پذیرفته است؟

- ۱) اینکه انسان می‌تواند درباره هستی مطالعه کند و احکام و قوانین عام آن را بشناسد.
 ۲) اینکه انسان قدرت شناخت و درک هستی را دارد.
 ۳) اینکه انسان می‌تواند از فلسفه در حوزه علوم اجتماعی بهره ببرد.
 ۴) همه موارد

۱۵ - هر یک از گزاره‌های زیر مربوط به کدام بخش از فلسفه است؟

(الف) عالم هستی به دو بخش عالم طبیعت و عالم ماوراءطبیعت تقسیم می‌شود.

(ب) انسان دارای دو بُعد مادی و مجرد است.

(ج) درک و فهم واقعیت‌های هستی امکان‌پذیر است.

- ۱) معرفت‌شناسی - هستی‌شناسی - معرفت‌شناسی ۲) معرفت‌شناسی - فلسفه انسان‌شناسی - هستی‌شناسی
 ۳) هستی‌شناسی - هستی‌شناسی - معرفت‌شناسی ۴) هستی‌شناسی - فلسفه انسان‌شناسی - معرفت‌شناسی

درس 3: فلسفه و زندگی

۱۶ - کدام‌یک از گزینه‌های زیر از نمونه باورهای فلسفی عمیقی که بر زندگی ما اثر می‌گذارند، نیست؟

- ۱) در مقابل مشکلات خم به ابرو نیاور! کارگردان، همیشه سخت‌ترین نقش را به بهترین بازیگر می‌دهد.
 ۲) تولد و مرگ ما در اختیار ما نیست؛ اما فاصله بین آن دو را ما تکمیل می‌کنیم.
 ۳) هیچ‌کس نمی‌تواند به عقب برگردد و از نو شروع کند، اما همه می‌توانند از همین حالا شروع کنند.
 ۴) فیلسوف کسی است که باورهایی منظم و پیوسته دارد و می‌تواند برای آن‌ها استدلال ارائه کند.

۱۷ - چرا برخی از انسان‌ها لحظاتی به تفکر دربارهٔ باورهای خود می‌پردازند؟

- ۱) زیرا می‌خواهند از اشتغالات روزانه فارغ شوند. ۲) زیرا می‌خواهند به ریشه‌های باورهای خود برسند.
 ۳) زیرا می‌خواهند از این طریق فلسفه را بیاموزند. ۴) زیرا می‌خواهند به فهم منطقی عقاید و باورهای خود بپردازند.

۱۸ - با توجه به تمثیل غار افلاطون، شخصی که توسط فردی تنومند در معرض نور قرار بگیرد، به چه حالتی دچار می‌شود؟

- ۱) از سایه‌ها خواهد گریخت و به روشنایی پناه می‌برد.
 ۲) چنان رنج عظیمی به او دست خواهد داد که نخواهد توانست هیچ‌کدام از اشیای حقیقی را ببیند و بشناسد.
 ۳) پس از مدتی خواهد توانست آن نوری که عامل شناخت اشیا است را ببیند.
 ۴) به سایه بودن تصاویری که تا چندی قبل آن‌ها را حقیقت می‌پنداشت، پی خواهد برد.

۱۹ - کدام گزینه دربارهٔ افرادی که اهل تفکر فلسفی هستند، درست نیست؟

- ۱) آن‌ها به دنبال رسیدن به ریشهٔ باورهای خود هستند و نسبت به پذیرش آن‌ها می‌اندیشند و می‌خواهند چرایی قبول آن‌ها را مرور کنند.
 ۲) آن‌ها می‌کوشند تا بنیان‌های فکری خود را در چارچوب عقل و منطق قرار دهند و همچنین شخصیت مستقلی دارند.
 ۳) آن‌ها در باورهای مربوط به زندگی می‌اندیشند و به دنبال آموختن چرایی و یافتن دلایل درستی و نادرستی باورها هستند.
 ۴) آن‌ها خودشان بنیان‌های فکری خود را می‌سازند و به آزاداندیشی می‌رسند و شخصیتی مستقل دارند. آن‌ها به همان اندازه که از دور و برشان آموخته‌اند، قناعت می‌کنند.

۲۰ - مصداقی از استقلال در اندیشه است و فلسفهٔ هر کس در نقش اساسی دارد.

- ۱) خارج کردن مغالطه از باورها - معنابخشی به زندگی ۲) خارج کردن مغالطه از باورها - اندیشیدن دربارهٔ مسائل بنیادین
 ۳) تبعیت از برهان و استدلال - معنابخشی به زندگی ۴) تبعیت از برهان و استدلال - اندیشیدن دربارهٔ مسائل بنیادین

۲۱ - هر یک از عبارتهای زیر به ترتیب به کدام یک از آثار تفکر فلسفی اشاره می‌کند؟

الف) جدی فکر کردن دربارهٔ مسائل بنیادین فلسفی

ب) نقد افکاری که پشتوانهٔ عقلی محکمی ندارند.

پ) هموار شدن راه رسیدن به اعتقادات درست

- ۱) دوری از مغالطه‌ها - رهایی از عادت‌های غیرمنطقی - استقلال در اندیشه ۲) رهایی از عادت‌های غیرمنطقی - دوری از مغالطه‌ها - استقلال در اندیشه
 ۳) استقلال در اندیشه - دوری از مغالطه‌ها - رهایی از عادت‌های غیرمنطقی ۴) استقلال در اندیشه - رهایی از عادت‌های غیرمنطقی - دوری از مغالطه‌ها

۲۲ - طبق تمثیل غار افلاطون معنای کدام نماد نادرست است؟

- ۱) عالم درون غار ← دنیای پیرامون ما ۲) زنجیرها ← باورهای نادرست و غیرحقیقی
 ۳) مردمان درون غار ← گرفتاران در عادت‌ها ۴) عالم بیرون از غار ← عالم حقیقت

درس 4: آغاز تاریخی فلسفه

۲۳ - محتوای کدام عبارت با نظرات پروتاگوراس ناسازگار است؟

- ۱) گفت‌وگوهای آدمیان برای دستیابی به حقیقت، بی‌نتیجه است. ۲) اگر چیزی به حواس نیاید، به این معنی است که وجود ندارد.
 ۳) فقط آن چه از راه حواس به دست آید، پایدار و یقینی است. ۴) حواس در هر شرایطی می‌توانند حقیقت چیزها را دریابند.

۲۴ - کدام گزینه در مورد اندیشه‌های فلسفی نادرست است؟

- ۱) دستاوردهای فلسفی ملل جدید مرهون دستاوردهای تمدن‌های ساده‌تر است.
 ۲) دستاوردهای امروزی ملل جدید وام‌دار تمدن‌های قدیمی‌تر است.
 ۳) اطلاعات امروز ما تحت هیچ شرایطی نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد.
 ۴) ما تنها می‌توانیم بر اساس دستاوردهای فلسفی ملل جدید گزارش اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم.

۲۵- اندیشه‌های فلسفی تمدن یونان ریشه در کدام یک از سرزمین‌های زیر ندارد؟

- ۱) ایران باستان ۲) مصر ۳) روم باستان ۴) بین‌النهرین

۲۶- با توجه به عبارت زیر مشخص کنید که فیلسوف یاد شده چه عاملی را ماده اولیه موجودات می‌داند؟

«در قرن ششم پیش از میلاد می‌زیسته است. از او هیچ نوشته‌ای باقی نمانده است و یک خورشیدگرفتگی را پیش‌بینی کرده بود.»

- ۱) آب اولین چیز و بنیان سایر چیزها است. ۲) شکل‌های هندسی اساس همه اشیاء است.
۳) آتش عنصر اولیه سازنده سایر عناصر است. ۴) خاک بنیان تمام موجودات هستی است.

۲۷- به ترتیب هریک از عبارات: «یک دستگاه فلسفی عمیق بنیان نهاد»، «در مورد مفاهیم اساسی فلسفه بحث کرده است» و «معتقد است هیچ چیز ثابتی در جهان وجود ندارد» مربوط به کدام فیلسوف است؟ (با تغییر)

- ۱) فیثاغورس - هراکلیتوس - تالس ۲) سقراط - تالس - هراکلیتوس
۳) فیثاغورس - پارمنیدس - هراکلیتوس ۴) سقراط - پارمنیدس - هراکلیتوس

۲۸- تمثیل غار افلاطون نشانگر بوده و غار نماد و زندانی بودن در بند همان است.

- ۱) هدایت انسان به سمت آزادی حقیقی - عالم طبیعت - عدم درک حقیقت ۲) غیر حقیقی بودن عالم حقیقت - عالم مثل - ماندن در تاریکی
۳) هدایت انسان به سوی آزادی حقیقی - عالم طبیعت - زندگی بدون هدف ۴) غیر حقیقی بودن عالم حقیقت - عالم مثل - تعصبات و عادات غیرمنطقی

۲۹- کدام گزینه درست است؟

- ۱) برای فلسفه مانند برخی دانش‌ها نمی‌توان از نظر زمان آغازی تعیین کرد. ۲) برای فلسفه مانند برخی دانش‌ها نمی‌توان از نظر زمان و مکان آغازی تعیین کرد.
۳) برای فلسفه مانند همه دانش‌ها نمی‌توان از نظر زمان و مکان آغازی تعیین کرد. ۴) برای فلسفه برخلاف همه دانش‌ها نمی‌توان از نظر زمان آغازی تعیین کرد.

درس 5: زندگی براساس اندیشه

۳۰- سقراط سراسر حیاتش را با چه چیزی سپری کرد و چه چیزی حکایتگر واقعی فلسفه است؟

- ۱) مبارزه با سوفسطائیان - سخنانش ۲) فلسفه - زندگی‌اش
۳) فلسفه - سخنانش ۴) مبارزه با فن سخنوری - زندگی‌اش

۳۱- کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

- ۱) دلفی شهر کوچکی در یونان بود که معبد دلفی، مشهورترین معبد یونان، در آنجا قرار داشت.
۲) راز سروش معبد دلفی که در الهامی به دوستم کرفون گفته بود داناترین مردم سقراط است، همین بود که به ما بنمایاند که تا چه پایه نادانیم.
۳) دفاعیه سقراط بیانیه‌ای فلسفی بود و برخی اصول زندگی او را شامل می‌شد.
۴) سقراط هیچ کتابی ننوشت، اما سراسر حیاتش را با فلسفه سپری کرد. زندگی وی حکایت واقعی فلسفه است.

۳۲- درباره سقراط و اتهامات او کدام عبارت درست است؟

- ۱) راز سروش معبد دلفی این بود که داناترین مردم سقراط است.
۲) جرم سقراط به گفته ملتوس این بود که خدایانی را که همه به آن‌ها اعتقاد داشتند، انکار می‌کرد.
۳) سقراط دانای حقیقی بود؛ زیرا چیزهایی را که مدعیان نمی‌دانستند، می‌دانست.
۴) دفاعیه سقراط بیانیه‌ای علمی بود که همه اصول و زندگی وی را دربر می‌گرفت.

۳۳- کدام گزینه درباره روش سقراطی صادق است؟

- ۱) روشی است که در آن برای رسیدن به حقیقت باید چهل روز ریاضت کشیده شود، غذا خوردن کم شود و به تأمل در نور الهی پرداخته شود تا حقیقت برای انسان تجلی کند.
۲) روشی است که در آن از بدیهیات شروع می‌کنیم و از طریق قیاس برهانی و یا استقرائی به حق می‌رسیم.
۳) روشی است که در آن با طرح پرسش‌های مختلف و ادامه دادن جواب‌های مخاطب، حق را از زبان پاسخ دهنده به دست می‌آوریم.
۴) روشی است که در آن از طریق شعر و تخیل، احساسات مخاطب را نسبت به حق برانگیزیم و او را بدان معترف سازیم.

۳۴- از نظر سقراط در چه صورتی انسان نباید از خطر هراسی به دل راه دهد؟

- ① مبارزه با سوفسطائیان و آگاه کردن مردم از مغالطه‌هایشان
 ② دستیابی به راه درست و آن را در پیش گرفتن
 ③ مأمور شدن از طرف خداوند و بیدار ساختن انسان‌ها
 ④ کوشش در جست‌وجوی دانش و آموختن آن به دیگران

۳۵- کدام گزینه دربارهٔ سقراط عبارت نادرستی را بیان می‌کند؟

- ① برای شروع بحث دربارهٔ یکی از مفاهیم حیاتی زندگی پرسش می‌کرد.
 ② هدف خود را از گشت‌وگذار در شهر، نشان دادن جهالت افراد قدرتمند می‌دانست.
 ③ عمر خود را صرف شناساندن افکار مغالطه‌آمیز سوفیست‌ها و اصلاح جامعه کرد.
 ④ در گفت‌وگو با دیگران کمک می‌کرد که خودشان حقیقت را بیان کنند.

۳۶- راز پیام سروش معبد دلفی در کدام گزینه به درستی تبیین شده است؟

- ① دانای حقیقی کسی نیست جز سقراط.
 ② سقراط به نادانی مردم آتن دانا است.
 ③ آنچه را که بقیه نمی‌دانند سقراط می‌داند.
 ④ دانا کسی است که به نادانی خود معترف باشد.

درس 6: امکان شناخت

۳۷- کدام گزینه در مورد معرفت نادرست است؟

- ① امکان معرفت یک امر بدیهی است.
 ② به‌طور طبیعی کسی در امکان اصل معرفت شک نمی‌کند.
 ③ شک در توانایی خود برای شناخت، غیر از شک در امکان اصل شناخت است.
 ④ با توجه به محدود بودن شناخت‌ها، شکاکیت مطلق امری امکان‌پذیر است.

۳۸- چند مورد از عبارات زیر در مورد «شناخت» صحیح است؟

- از طریق آن می‌توانیم اشیا و پدیده‌های پیرامون خود را شناسایی کنیم.
 - امری است که بی‌واسطه و ناگهانی حاصل می‌شود.
 - علی‌رغم نامحدود بودن آن، حقایق فراوانی هست که آن‌ها را نمی‌دانیم.
 - امکان خطا در آن وجود دارد.
 - رفتن به سمت آنچه که دوست داریم از آن ناشی می‌شود.

- ① سه ② یک ③ چهار ④ دو

۳۹- کدام یک از گزاره‌های زیر نادرست است؟

- ① معرفت‌شناسی به دنبال چرایی تفاوت شناخت افراد از یک موضوع می‌گردد.
 ② انسان می‌تواند به تدریج و با عمل آموختن و یادگیری، همهٔ حقایق جهان را بشناسد.
 ③ انسان‌ها گاهی متوجه می‌شوند که برخی از شناخت‌های قبلی آنها نادرست بوده است.
 ④ فرار فرد از شیری که در مقابل خود دیده است، نشانهٔ وجود توانایی شناختن در انسان است.

۴۰- معرفت‌شناسی چه رابطه‌ای با نظریهٔ معرفت دارد؟

- ① معرفت‌شناسی یکی از موضوعات نظریهٔ معرفت است.
 ② نظریهٔ معرفت یک نظریه در معرفت‌شناسی است.
 ③ یکی هستند.
 ④ هیچ رابطه‌ای ندارند.

۴۱- در کدام گزینه گزاره صحیحی ذکر شده است؟

- ① دکارت، فیلسوف قرن هجدهم آلمان، سبب رشد بیشتر شاخهٔ معرفت‌شناسی در فلسفه شد.
 ② پی بردن به اشتباهات گذشتگان و تصحیح آن‌ها دلیلی بر توانایی بشر در رسیدن به معرفت است.
 ③ معرفت‌شناسی به علت طرح پرسش‌های جدی همواره در ضمن مباحث فلسفی طرح شده است.
 ④ سوفیست‌ها معتقد بودند انسان‌ها با استفاده از مغالطه توان رسیدن به واقعیت را دارند.

۴۲- در کدام گزینه گزاره صحیحی پیرامون شناخت بیان شده است؟

- ۱) ما در آغاز تولد چیزی نمی‌دانیم اما با عمل آموختن و یادگیری به طور ناگهانی با پدیده‌های جهان آشنا می‌شویم.
- ۲) علی‌رغم گستردگی و نامحدود بودن شناخت ما، باز هم در عالم، حقایق فراوان دیگری هستند که آنها را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم.
- ۳) امکان خطا در شناخت وجود دارد و گاهی افراد مختلف درباره موضوع واحد نظرات متفاوتی دارند.
- ۴) ما به واسطه استفاده کردن از اشیا به شناختی معتبر پیرامون آنها می‌رسیم و با آنها ارتباط برقرار می‌کنیم.

۴۳- کدام گزینه از اعتقادات گرگیاس است؟

- ۱) شکاکیت مطلق امکان‌پذیر نیست.
- ۲) علم بشر از طریق حل مجهولات، در حال پیشرفت است.
- ۳) دانشمندان می‌توانند به اشتباهات گذشتگان پی ببرند و آنها را تصحیح کنند.
- ۴) اگر چیزی برای انسان قابل شناخت باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد.

درس 7: ابزارهای شناخت

۴۴- کدام گزینه در مورد امور محسوس نادرست است؟

- ۱) امری که با حواس قابل درک نباشد، اما بتوان با ابزارهایی که با حواس کار می‌کنند، درک کرد.
- ۲) امری که با حواس قابل درک باشد و برای درک آن نیازی به ابزار نباشد.
- ۳) امری که هم با حواس قابل درک است و هم با ابزار و دستگاه.
- ۴) امری که با حواس قابل درک باشد.

۴۵- کدام گزینه در خصوص شناخت حسی صحیح نیست؟

- ۱) این که انسان نیازهای طبیعی خود را به کمک حواس پنج‌گانه برطرف می‌کند، بیانگر اعتبار حواس است.
- ۲) استفاده‌های مختلف از اشیا متفاوت به کمک حواس پنج‌گانه و به‌کارگیری عقل رخ می‌دهد.
- ۳) انسان به کمک حواس پنج‌گانه قادر است تمامی موجودات و ویژگی‌های آنها را بشناسد.
- ۴) به کمک حواس پنج‌گانه نمی‌توان به شناخت جهان ماوراءالطبیعه پرداخت.

۴۶- کدام گزینه بیانگر تفاوت میان «معرفت شهودی» و «معرفت وحیانی» است؟

- ۱) معرفت شهودی از طریق تقویت ایمان حاصل می‌شود.
- ۲) معرفت وحیانی به‌واسطه پیامبران در اختیار بشر قرار می‌گیرد.
- ۳) معرفت شهودی همراه با عبادت خالصانه و به تدریج حاصل می‌شود.
- ۴) برای دریافت معرفت شهودی سیر و سلوک و تهذیب نفس ضروری است.

۴۷- کدام یک از ابزارهای شناخت می‌تواند منبع شناخت نیز باشد؟

- ۱) عقل
- ۲) حس
- ۳) قلب
- ۴) وحی

۴۸- تلاش فیلسوفان درباره ابزارهای شناخت معطوف به کدام یک از موارد زیر می‌شود؟

- ۱) شناسایی و تعیین قلمرو کاربرد
- ۲) اثبات و مقایسه اعتبار آنها با یکدیگر
- ۳) بهره‌مندی از اشیا طبیعی
- ۴) تحلیل یافته‌های حسی

۴۹- گزاره‌ها در کدام گزینه به ترتیب نادرست و درست هستند؟

- ۱) با کمک حس صرفاً به شناخت حسی می‌رسیم - با کمک عقل صرفاً به شناخت عقلی می‌رسیم.
- ۲) ابزار حس فقط توانایی شناخت عالم مادی را دارد - با عقل می‌توان امور محسوس و نامحسوس را شناسایی کرد.
- ۳) حس ساختار قوانین تجربی را درک می‌کند - قاعده‌های عقلی همگی غیر تجربی هستند.
- ۴) قوانین تجربی حاصل تحلیل عقلانی یافته‌های حسی هستند - عقل محتوای قوانین تجربی را درک می‌کند.

- ۵۰- در رابطه با ابزار قلب، درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر به ترتیب کدامند؟
 الف- شناخت شهودی نوعی مشاهده حسی از طریق قلب است.
 ب- شهود وحیانی همان معرفت شهودی در بالاترین درجه آن است.
 ج- معرفت شهودی همواره صحیح و خطاناپذیر است.
 د- پیامبر می‌تواند در صورت لزوم، در معرفت وحیانی دخل و تصرف کند.
 ه- لازمه استفاده از حقایق وحیانی، تأمل و تفکر در آنهاست.

- ۱) نادرست - درست - نادرست - نادرست - درست
 ۲) نادرست - درست - نادرست - درست - نادرست
 ۳) درست - نادرست - نادرست - درست - نادرست
 ۴) نادرست - درست - درست - درست - نادرست

درس 8: نگاهی به تاریخچه معرفت

۵۱- کدام یک از عبارات زیر در مورد دیدگاه فارابی و ابن‌سینا درست نیست؟

- ۱) این دو فیلسوف برای شناخت وحیانی اعتبار قائل بودند.
 ۲) این دو فیلسوف نیم‌نگاهی هم به شناخت شهودی داشتند، اما آن را وارد فلسفه نمی‌کردند.
 ۳) از ارتباط معرفت شهودی با فلسفه و استدلال‌های فلسفه سخن می‌گویند.
 ۴) یکی از راه‌های شناخت را معرفت وحیانی می‌دانستند.

۵۲- مهم‌ترین طرفداران تجربه‌گرایان و عقل‌گرایان به ترتیب کدام‌اند؟

- ۱) بیکن - دکارت
 ۲) کانت - لایب‌نیس
 ۳) لایب‌نیس - کانت
 ۴) دکارت - بیکن

۵۳- کدام عبارت را نمی‌توان از دلایل رشد اندیشه نسبی‌گرایی دانست؟

- ۱) عدم توانایی تجربه در تبیین مسائل فراتجربی
 ۲) عدم قطعیت احکام تجربی به واسطه خطاهای تجربی
 ۳) اعتبار داشتن شناخت هر کس نسبت به خودش
 ۴) عدم تبیین واقع‌نمایی در دانش تجربی

۵۴- به ترتیب کدام عبارت درباره عقاید پراگماتیست‌ها صحیح است و رابطه تجربه‌گرایی و عقل‌گرایی در اروپا و آمریکای امروز چگونه است؟

- ۱) کشف واقعیت هدف اصلی است، اما تجربه نمی‌تواند واقعیت اشیا را بشناسد - عقل‌گرایی بر تجربه‌گرایی غلبه ندارد.
 ۲) فایده و سودمندی به معنای درست بودن است و ما نیازمند باورهای مفیدی هستیم که در عمل به کار ما بیایند - تجربه‌گرایی بر عقل‌گرایی غلبه دارد.
 ۳) فایده و سودمندی به معنای درست بودن است و ما نیازمند باورهای مفیدی هستیم که در عمل به کار ما بیایند. - عقل‌گرایی بر تجربه‌گرایی غلبه دارد.
 ۴) کشف واقعیت هدف اصلی است، اما تجربه نمی‌تواند واقعیت اشیا را بشناسد - تجربه‌گرایی بر عقل‌گرایی غلبه ندارد.

۵۵- عبارات زیر به ترتیب بیانگر عقیده کدام فیلسوف اروپایی است؟

«بی‌معنا بودن گزاره‌های تجربه‌ناپذیر»، «تأکید بر معرفت‌های ذاتی انسان»، «توجه به بعد معنوی در کنار تجربه‌گرایی»، «معرفت حاصل همکاری عقل و حس»

- ۱) کنت - دکارت - برگسون - کانت
 ۲) کانت - کنت - بیکن - دکارت
 ۳) دکارت - برگسون - کانت - کنت
 ۴) بیکن - دکارت - کانت - برگسون

۵۶- از نظر افلاطون جهان برتر کدام است و با چه ابزاری می‌توان بدان معرفت یافت؟

- ۱) عالم طبیعت - حس
 ۲) عالم ذهن - حس و عقل
 ۳) عالم مثل - عقل
 ۴) عالم مجردات - حس و شهود

۵۷- کدام عبارت به نسبی‌گرایی اشاره دارد؟

- ۱) در برخی موارد شناخت انسان‌ها نسبی و در برخی موارد شناخت آنها یکسان است.
 ۲) انسان‌ها نمی‌توانند درباره یک چیز به معرفت یکسانی برسند و دیدگاه آنها درباره پدیده‌ها قطعاً متفاوت است.
 ۳) این امکان برای انسان‌ها وجود دارد که به شناخت یکسانی برسند، گرچه در برخی موارد شناخت یکسانی ندارند.
 ۴) شناخت انسان‌ها در بسیاری موارد نسبی است، اما این حرف به معنای نسبی بودن همه شناخت‌ها نیست.

درس 9: چیستی انسان (1)

۵۸- داروینیست‌ها فیلسوفانی هستند که از نظریهٔ داروین دربارهٔ تحول تدریجی و پیدایش انسان از نتایج فلسفی گرفتند.

- ۱) پیدایش حیات - موجودات زنده - حیوان
 ۲) پیدایش موجودات - موجودات - انسان
 ۳) پیدایش حیات - موجودات - حیوان
 ۴) پیدایش موجودات - موجودات زنده - انسان

۵۹- کدام گزینه در مورد انسان‌شناسی ماتریالیست‌ها درست نیست؟

- ۱) انسان چیزی جز مغز و سلسلهٔ اعصاب نیست.
 ۲) انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است.
 ۳) از نظر ماتریالیست‌ها میان انسان و رایانه تفاوتی حقیقی وجود دارد.
 ۴) ذهن بشر یک ماشین پیچیدهٔ مادی است که شبیه یک دستگاه مکانیکی مثل موتور اتومبیل کار می‌کند.

۶۰- جملهٔ زیر مربوط به کدام یک از فیلسوفان می‌باشد؟

«تنها موجودی که به‌طور خاص دارای عقل و خرد است، نفس است و این نفس چیزی نامرئی است»

- ۱) ارسطو
 ۲) افلاطون
 ۳) سقراط
 ۴) هراکلیتوس

۶۱- کدام عبارت بیانگر اختلاف نظر دکارت و کانت دربارهٔ حقیقت انسانی است؟

- ۱) تلاش برای اثبات وجود اراده و اختیار در انسان
 ۲) انسان به منزلهٔ یک ماشین بسیار پیچیده
 ۳) استدلال در اثبات حقیقت انسانی
 ۴) ابداع اصول اخلاقی به جهت زیستن اجتماعی

۶۲- نقطهٔ اشتراک ماتریالیست‌ها و داروینیست‌ها چیست؟

- ۱) انسان‌ها به مانند حیوانات، موجوداتی بی‌ارزش هستند.
 ۲) فطرت انسان فضیلت‌گرا نیست.
 ۳) نیاز اجتماعی به زیست در درون جامعه، انسان‌ها را وادار به استفاده از اخلاق و فضایل روحی می‌کند.
 ۴) وجود حقیقتی به نام روح و ذهن، باعث پیچیدگی بیش‌تر انسان‌ها شده است.

۶۳- هریک از دیدگاه‌های زیر مربوط به کدام گروه فلاسفه می‌باشد؟

- انسان چیزی جز حیوان راست‌قامت پیچیده‌تر از سایر حیوانات نیست.
 - نفس جزء عقلانی انسان است که او را از حیوانات متمایز می‌کند.
 - ذهن و روان چیزی جز مغز و سلسلهٔ اعصاب نیست.

- ۱) ماتریالیست‌ها - فلاسفهٔ جدید اروپا - داروینیست‌ها
 ۲) داروینیست‌ها - فلاسفهٔ یونان باستان - ماتریالیست‌ها
 ۳) داروینیست‌ها - فلاسفهٔ جدید اروپا - ماتریالیست‌ها
 ۴) ماتریالیست‌ها - فلاسفهٔ یونان باستان - داروینیست‌ها

۶۴- به‌ترتیب، کدام گزینه تکمیل‌کنندهٔ عبارات زیر است؟

(الف) معتقدند گرچه تنها راه شناخت اشیا، حس و تجربه است، اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید.

(ب) فیلسوفان اروپایی از نظر معرفت‌شناسی به دو گروه تقسیم می‌شوند.

(ج) یکی از ماتریالیست‌های اولیه است که در قرن هفدهم در انگلستان می‌زیست.

- ۱) پراگماتیست‌ها - ماتریالیست‌ها و پوزیتیویست‌ها - چارلز داروین
 ۲) پوزیتیویست‌ها - عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان - توماس هابز
 ۳) پراگماتیست‌ها - عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان - توماس هابز
 ۴) پوزیتیویست‌ها - ماتریالیست‌ها و پوزیتیویست‌ها - چارلز داروین

درس 10: چیستی انسان (2)

۶۵- مراحل تکامل طبیعت برای کمال‌طلبی موجودات را انتخاب کنید.

- ۱) گیاهان - حیوانات - جسم انسان - روح انسان
 ۲) حیوانات - گیاهان - روح انسان - جسم انسان
 ۳) حیوانات - گیاهان - جسم انسان - روح انسان
 ۴) گیاهان - حیوانات - روح انسان - جسم انسان

۶۶- کدام دیدگاه از منظر حکمت متعالیه مقبول نیست؟

- ۱) در ابتدای زندگی معلوم نیست هر انسانی چه هویتی خواهد داشت.
 ۲) انسان باید مسیر تکاملی به‌سوی خدا را انتخاب نماید.
 ۳) انسان ظرفیت و استعداد بی‌نهایت دارد و این استعداد می‌تواند وی را به کمالات بی‌نهایت برساند.
 ۴) ظرفیت‌های بالقوه در وجود انسان هست و بالفعل شدن هر کدام از آنها، به گزینش و شیوه زندگی مربوط است.

۶۷- کدام گزینه، آن روحی که در دیدگاه ابن‌سینا در جبینی در بدن انسان دمیده می‌شود را به‌درستی توصیف نکرده است؟

- ۱) این روح جنبه غیرمادی دارد.
 ۲) این روح توسط خداوند به انسان اعطا می‌شود.
 ۳) این روح می‌تواند اموری از قبیل عشق و نفرت را درک کند.
 ۴) این روح استعداد کسب علم از طریق شهود را دارد.

۶۸- کدام گزینه در خصوص دیدگاه سهروردی درست نیست؟

- ۱) نفس همان جنبه نورانی وجود است.
 ۲) اگر نفس نورانیت بیشتری کسب کند، حقایق را بهتر رویت می‌کند.
 ۳) خداوند همان نورالانوار است.
 ۴) نفس انسانی متعلق به مغرب عالم است که می‌تواند به مشرق عالم برود.

۶۹- مفهوم کدام عبارت از شعر زیر دریافت نمی‌شود؟

«مردم از حیوانی و آدم شدم / پس چه ترسم کی ز مردن کم شدم
 حمله دیگر بمیرم از بشر / تا برآرم از ملایک پر و سر»

- ۱) ظرفیت و استعداد بی‌نهایت روح انسان
 ۲) قانع نبودن انسان به هیچ درجه‌ای از کمال
 ۳) وحدت حقیقی نفس انسان با بدن او
 ۴) طی مراحل تکاملی روح انسانی

۷۰- کدام یک از فلاسفه زیر نظام فلسفی خود را بر پایه «شهود» بنا نهاد؟

- ۱) ابن‌سینا
 ۲) فارابی
 ۳) سهروردی
 ۴) ارسطو

۷۱- «تلقی کردن اینکه ذهن بشر یک ماشین پیچیده مادی است»، «انسان حیوانی است پیچیده‌تر از سایر حیوانات»، «انسان یک موجود کاملاً مادی است اما پیچیده‌تر از سایر موجودات» به ترتیب نظریات چه مکتب یا اندیشمندی هستند؟

- ۱) توماس هابز - داروینیست‌ها - ماتریالیست‌ها
 ۲) ماتریالیست‌ها - توماس هابز - داروینیست‌ها
 ۳) داروینیست‌ها - ماتریالیست‌ها - توماس هابز
 ۴) دکارت - هابز - داروین

درس 11: انسان، موجود اخلاق‌گرا

۷۲- کدام یک از عبارات زیر طبق نظر ارسطو درمورد فعل اخلاقی نادرست است؟

- ۱) درباره معیار فعل اخلاقی نظری نزدیک به استاد خود داشت.
 ۲) اگر عقل بر قوای دیگر حاکم شود، انسان به اعتدال در میان قوا می‌رسد.
 ۳) اعتدال عامل سعادت و نیک‌بختی انسان است.
 ۴) شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط نیستند.

۷۳- از نظر ارسطو عامل سعادت و نیک‌بختی انسان چیست؟

- ۱) به احساس نشاط و لذت و رضایت درونی برسد.
 ۲) اگر قوای وجودی انسان در حد اعتدال باشد.
 ۳) معیار فعل اخلاقی را باید در وجدان اخلاقی جست‌وجو کرد.
 ۴) هرگاه دریابد که نفع او در گرو نفع دیگران است.

۷۴- از دیدگاه فیلسوفان طبیعت‌گرا قواعد اخلاقی مانند صداقت، عدالت و امانت‌داری در واقع ارزش حقیقی و شمرده نمی‌شوند؛ چون برای زندگی اجتماعی هستند.

- ۱) دارند - رذیلت - ضروری ۲) ندارند - رذیلت - غیر ضروری ۳) ندارند - فضیلت - ضروری ۴) دارند - فضیلت - ضروری

۷۵- کدام گزینه بیانگر اشتراک و اختلاف نظریات افلاطون و ارسطو درباره فعل اخلاقی می‌باشد؟

- ۱) سرکوب امیال برای رسیدن به کمالات شناختی و معنوی - کفایت حاکمیت قوه عقل برای رسیدن به سعادت اخلاقی
 ۲) درک مشترک لزوم حاکمیت عقل و اعتدال میان قوا توسط انسان‌ها - برخوردار نبودن حسن و قبح از هرگونه استقلال و صبغه ذاتی
 ۳) درک مشترک لزوم حاکمیت عقل و اعتدال میان قوا توسط همه انسان‌ها - کفایت حاکمیت قوه عقل برای رسیدن به سعادت اخلاقی
 ۴) سرکوب امیال برای رسیدن به کمالات شناختی و معنوی - برخوردار نبودن حسن و قبح از هرگونه استقلال و صبغه ذاتی

۷۶- دیدگاه فیلسوفان در مورد اخلاق در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- ۱) دیدگاه افلاطون درباره معیار فعل اخلاقی از دیدگاه ارسطو اثر پذیرفته است.
 ۲) از نظر کانت عکس‌العمل وجدان انسان در برابر فعل غیر اخلاقی، مؤید اخلاقی بودن انسان است.
 ۳) رعایت منفعت جمعی از نظر فیلسوفان طبیعت‌گرا صرفاً جهت تأمین منفعت فردی است.
 ۴) نزدیکی دیدگاه ابن‌سینا با افلاطون و ارسطو در مورد فعل اخلاقی، ربطی به مبانی فلسفی او ندارد.

۷۷- کدام گزینه دیدگاه ماتریالیست‌ها را بیان نمی‌کند؟

- ۱) از نظر ماتریالیست‌ها تفاوت واقعی میان انسان و سایر حیوانات وجود ندارد. ۲) زیست اجتماعی انسان‌ها را وادار به ابداع اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها کرده است.
 ۳) انسان یک ماشین مادی بسیار پیچیده است نه چیزی فراتر از آن ۴) ذهن و روان انسان چیزی فراتر از مغز و سلسله اعصاب انسان است.

۷۸- مکتب‌های گوناگون اخلاقی، در تأیید یا رد کدام گزاره با هم اختلاف نظر پیدا می‌کنند؟

- ۱) لازمه بقا و سلامت اجتماع، رعایت اخلاق از سوی همه افراد است. ۲) عقل، قادر به تشخیص فعل شایسته و ناشایسته و تعیین ملاک آن است.
 ۳) هر انسانی باید آنچه را که بر خود می‌پسندد، برای دیگران نیز بخواهد. ۴) انسان‌ها از دیرباز، تفاوتی میان فعل اخلاقی و فعل طبیعی قائل بوده‌اند.

پاسخنامه تشریحی

- ۱ - گزینه ۴ هستی‌شناسی موضوع فلسفه اولی یا متافیزیک است و در این کاربرد فلسفه به عنوان یک دانش خاص و مستقل مورد بررسی قرار می‌گیرد.
- ۲ - گزینه ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه «۱»: این گزینه با ویژگی‌های دیگر ارتباط دارد.
- گزینه «۲»: این طور نیست که فلسفه با دیگر ویژگی‌های موجودات کاری نداشته باشد.
- گزینه «۴»: هر کدام از علوم به موضوعی خاص از میان موضوعات جهان و زندگی انسان می‌پردازند.
- ۳ - گزینه ۲ فلسفه دربارهٔ بنیادی‌ترین و نهایی‌ترین موضوعات جهان و انسان بوده و پاسخ‌گوی عمیق‌ترین دغدغه‌های بشری است.
- ۴ - گزینه ۳ گزینه «۳» و «۴» مشابهت زیادی دارند، اما روان‌شناسان رفتارگرا بر چیزهایی که قابل حس یا شنیدن یا قابِل لمس باشد بیشتر تمرکز داشته‌اند و این فراتر از مشاهده‌پذیر بودن است.
- ۵ - گزینه ۱ مسائل فلسفی از حیث روش مانند مسائل ریاضی هستند؛ یعنی فقط با عملیات فکری باید به حل آنها پرداخت نه از طریق میکروسکوپ و آزمایشگاه و تجربه و حواس.
- ۶ - گزینه ۲ در مسائل فلسفی که به اصل و اساس جهان و انسان مربوط هستند نمی‌توان از حواس یا آزمایش بهره برد بلکه در این موارد فقط باید به توانایی عقلی تکیه کرد.
- ۷ - گزینه ۴ اگر انسانی از مرحلهٔ تفکر غیرفلسفی (امور روزمره و عادی) عبور کرد (قدم اول) و با جدیت و پیوسته به سؤال‌های دسته دوم پرداخت (قدم دوم) وارد مرتبهٔ دوم تفکر شده است.
- ۸ - گزینه ۲ مراحل تفکر فلسفی:
- روبه‌رو شدن با مسأله ← طرح سؤال ← تفکر در اندوخته‌ها ← رسیدن به پاسخ
- مراحل تفکر غیرفلسفی:
- روبه‌رو شدن با مجهول‌ها ← طرح پرسش‌های فلسفی ← رجوع به معلومات و تفکر در اندوخته‌ها و انتخاب معلومات مناسب با سؤال ← رسیدن به دریافت فلسفی و تحقق شناخت و معرفت
- ۹ - گزینه ۳ هر علمی بر اساس تعدادی قاعده شکل می‌گیرد که بررسی این مبانی که بنیادی‌ترین موضوعات در یک علم می‌باشد مربوط به فلسفه همان علم است.
- ۱۰ - گزینه ۳ ما در علوم گوناگون با جنبهٔ خاصی از اشیا سر و کار داریم که مربوط به ویژگی‌های و خصوصیات ظاهری اشیا است.
- ۱۱ - گزینه ۳ امروزه دامنهٔ این فلسفه‌ها بسیار توسعه یافته و هر موضوع با اهمیتی که بتواند توجه فیلسوفان را به خود جلب کند، فلسفه‌ای نیز پیدا کرده است.
- ۱۲ - گزینه ۳ فلسفه علوم یا همان فلسفه‌های مضاف با علوم مختلف از جمله هنر، جامعه‌شناسی، فیزیک، روان‌شناسی و ... ارتباط دارند؛ اما هیچ‌یک از این دانش‌ها نیستند.
- تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه «۱»: ریشه‌های ترین مسئله‌های علوم را کنکاش می‌کنند.
- گزینه «۲»: فلسفه‌های مضاف به دنبال بررسی میان علوم مختلف هستند.
- گزینه «۴»: نتیجهٔ تأمل فیلسوفانه در مورد علوم مختلف هستند و از مابعدالطبیعه تأثیر می‌پذیرند.
- ۱۳ - گزینه ۴ فلسفهٔ اولی آن بخش ریشه‌ای و اصلی فلسفه است که دربارهٔ مسئله‌های مربوط به وجود بحث می‌کند و احکام و قواعدی را به‌دست می‌آورد که مربوط به خود هستی و وجود است، نه یک وجود خاص، فیلسوفان دربارهٔ این قبیل سؤال‌ها تحقیق و تأمل می‌کنند و می‌کوشند تا قوانین حاکم بر کل هستی را به‌دست آورند.
- ۱۴ - گزینه ۴ گزینه «۱» به هستی‌شناسی و گزینه «۲» به معرفت‌شناسی اشاره می‌کند که ریشه‌های فلسفه هستند و برای هر نوع تفکر فلسفی ضروری هستند. گزینه «۳» هم به فلسفهٔ علوم اجتماعی اشاره می‌کند که یکی از مسائل آن «اصلت فرد یا جامعه» است. بنابراین گرچه گزینه «۳» هم ممکن است پاسخ درست باشد ولی گزینه «۴» دقیق‌تر و در نتیجه پاسخ درست است.
- ۱۵ - گزینه ۴ گزارهٔ (الف) دربارهٔ عالم هستی است، پس در بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه؛ یعنی هستی‌شناسی قرار می‌گیرد. گزارهٔ (ب) دربارهٔ انسان است؛ پس در شاخهٔ فلسفه یعنی فلسفهٔ انسان‌شناسی قرار می‌گیرد و گزارهٔ (ج) دربارهٔ معرفت و دانش انسان است و در بخش ریشه‌ای فلسفه، یعنی معرفت‌شناسی قرار می‌گیرد.
- ۱۶ - گزینه ۴ هر ۳ گزینه اول از نمونه باورهای فلسفی عمیقی که بر زندگی ما اثر می‌گذارند هستند، ولی گزینه ۴ به این صورت نیست و ویژگی فیلسوف را بیان می‌کند.
- ۱۷ - گزینه ۲ انسان‌ها برای رسیدن به ریشه‌های باورهای خود لحظاتی به تفکر در مورد باورهای خود می‌پردازند.
- ۱۸ - گزینه ۲ اگر شخص تنومندی، فرد زندانی در غار را از سربالایی بالا بکشد و از غار بیرون آورد و او را به‌طور کامل در معرض نور قرار دهد، چنان رنج عظیمی بر او تحمیل می‌شود که توانایی تحمل آن را از دست خواهد داد و نخواهد توانست هیچ‌یک از اشیا حقیقی را ببیند و بشناسد.
- ۱۹ - گزینه ۴ توضیح مذکور در این گزینه به آدم‌هایی اشاره دارد که کمتر به اموری مانند حقیقت انسان و جهان می‌اندیشیدند.
- ۲۰ - گزینه ۳ فیلسوف تابع برهان و استدلال است؛ نه تابع افراد و اشخاص و فلسفهٔ هر کس در معنابخشی به زندگی او نقش اساسی دارد.
- ۲۱ - گزینه ۴ (الف) استقلال در اندیشه
- (ب) رهایی از عادت‌های غیرمنطقی
- (پ) دوری از مغالطه‌ها
- ۲۲ - گزینه ۲ زنجیره‌ها نماد عادت‌ها و تعصبات و پیش‌داوری‌ها هستند.
- ۲۳ - گزینه ۳ پروتاگوراس معتقد نبود آنچه که از راه حواس به‌دست آید، پایدار و یقینی است. عقیده پروتاگوراس آن بود که همه‌چیز نسبی و موقتی است و حقیقت به معنای دانشی پایدار و ثابت هرگز به‌دست نمی‌آید. شعار او این بود که انسان معیار همه چیز است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه (۱): چون انسان معیار همه چیز است بنابراین گفت‌وگوهای آدمیان برای دستیابی به حقیقت، بی‌نتیجه است.
- گزینه (۲): پروتاگوراس بر آن است که آدمی معیار همه چیز است. مقیاس هستی آنچه هست و اینکه چگونه است و مقیاس نیستی آنچه نیست و چگونه نیست. بنابراین، چیزی که به حواس درنیاید به معنای آن است که وجود ندارد.

- گزینه (۴): پروتاگوراس معتقد بود که شناسایی حقیقی همان شناختی است که ما با حواس خود به دست می‌آوریم، بنابراین آنچه حواس هرکسی گواهی می‌دهد برای او عین حقیقت است.
- ۲۴ - گزینه ۴ تمدن‌های قدیمی‌تر و ساده‌تر، مقدمه شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند و دستاوردهای آنان به تمدن‌های جدیدتر منتقل شده است. باتوجه به این دلایل، اطلاعات امروز ما به‌هیچ‌وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد؛ ما تنها می‌توانیم بر اساس آثار باقی‌مانده، گزارش اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم.
- ۲۵ - گزینه ۳ اندیشه‌های فلسفی یونان ریشه در اندیشه‌های فلسفی تمدن مصر، بین‌النهرین و ایران باستان دارد.
- ۲۶ - گزینه ۱ توضیحات داده شده مربوط به تالس است و به نظر او آب ماده اولیه موجودات است.
- ۲۷ - گزینه ۳ فیثاغورس کسی است که ریاضیات را با فلسفه و عرفان درهم آمیخت و یک دستگاه فلسفی عمیق بنیان نهاد. پارمنیدس برای نخستین بار به مفهوم «بودن» و «شدن» که از مفاهیم اساسی فلسفه هستند، به‌صورت روشنی دست یافته و درباره آن‌ها بحث کرده است. هراکلیتوس نیز معتقد است که هیچ چیز ثابتی در جهان وجود ندارد.
- ۲۸ - گزینه ۱ افلاطون با بیان تمثیل غار می‌خواهد تا نقش فلسفه در هدایت انسان به سوی آزادی حقیقی را نشان دهد. «غار» نماد عالم طبیعت بوده و ماندن در نادانی و عدم درک حقیقت به «زندانی در بند» تشبیه شده است.
- ۲۹ - گزینه ۳ نمی‌توان برای دانش فلسفه، از نظر زمانی آغازی تعیین کرد. همان‌طور که نمی‌توان گفت فلسفه از ابتدا در کدام سرزمین پدید آمده است. البته این سخن درباره همه دانش‌ها صادق است.
- ۳۰ - گزینه ۲ سقراط هیچ کتابی ننوشت، اما سراسر حیاتش را با «فلسفه» سپری کرد. «زندگی» وی حکایت واقعی فلسفه است.
- ۳۱ - گزینه ۳ دفاعیه سقراط بیانیه‌ای فلسفی بود و «تمام» اصول زندگی او را شامل می‌شد.
- ۳۲ - گزینه ۲ ملتوس در دادگاه مدعی بود که سقراط متهم است به انکار خدایانی که همه به آنان اعتقاد دارند. بررسی سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: راز پیام سروش معبد دلفی نشان دادن شدت نادانی مردم بود.
- گزینه ۳: سقراط فقط نادانی مدعیان نادانی را نشان می‌داد.
- گزینه ۴: دفاعیه سقراط بیانیه‌ای فلسفی بود.
- ۳۳ - گزینه ۳ در روش سقراطی، سقراط، پیرامون مفاهیم حیاتی زندگی می‌پرسید، وقتی کسی داوطلب پاسخ می‌شد با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری مطرح می‌کرد به طوری که مخاطب و پاسخ دهنده را به حقیقت می‌رساند و آنچه را که حق بود، از زبان پاسخ دهنده به دست می‌آورد.
- ۳۴ - گزینه ۲ سقراط می‌گفت کسی که به راه درستی دست یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد. البته سایر گزینه‌ها هم مصادیق دستیابی به راه درست هستند که در گزینه (۲)، کامل‌تر بیان شده است.
- ۳۵ - گزینه ۲ سقراط، خطاب به مردم آتن می‌گفت: از گشت‌وگذار در شهر جز این مقصودی ندارم که شما جوانان و بزرگان را متقاعد سازم که نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید.
- ۳۶ - گزینه ۴ سقراط بیان می‌دارد: راز سروش معبد دلفی که در الهامی به دوستم کرفون گفته بود: «داناترین مردم سقراط است» همین بود که به ما بنمایاند که تا چه پایه نادانیم و اگر از من به عنوان دانا یاد کرد، فقط به این خاطر بود که بگوید: «داناترین شما آدمیان، کسی است که چون سقراط بداند که هیچ نمی‌داند».
- ۳۷ - گزینه ۴ نظریه شکاکیت مطلق دچار تناقض است و اصولاً امکان پذیرش چنین نظریه‌ای وجود ندارد.
- ۳۸ - گزینه ۱ تشریح موارد نادرست: شناخت امری است که به تدریج حاصل می‌شود. علی‌رغم گسترده‌گی شناخت و فهم ما از جهان و خود، شناخت‌ها در مجموع محدود است.
- ۳۹ - گزینه ۲ انسان هیچ‌گاه نمی‌تواند همه حقایق جهان را بشناسد. «ما آگاه هستیم که در کنار دانسته‌ها و آموخته‌ها، حقایق فراوان دیگری هم در عالم هست که آنها را نمی‌دانیم و نمی‌شناسیم»، نکات مهم درسی: علم بشر همواره محدود است. تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه (۱): یکی از سؤالاتی که در معرفت‌شناسی مطرح می‌شود، چرایی تفاوت شناخت افراد از یک موضوع است.
- گزینه (۳): گاهی متوجه می‌شویم که بعضی از دانسته‌های ما درست نبوده و دچار خطا شده‌ایم.
- گزینه (۴): اینکه به سمت چیزی می‌رویم یا از چیزی دور می‌شویم و اینکه می‌کوشیم از خطرها فاصله بگیریم، همه این‌ها نشانه توانایی ما در دانستن است.
- ۴۰ - گزینه ۳ معرفت‌شناسی شاخه‌ای است که به پدیده شناخت می‌پردازد و به این شاخه، نظریه معرفت هم گفته می‌شود. بنابراین، معرفت‌شناسی و نظریه معرفت یکی هستند.
- ۴۱ - گزینه ۲ پیشرفت علم و دانش، دلیلی بر توانایی بشر برای رسیدن به معرفت است. تشریح گزینه‌های دیگر:
- گزینه (۱): «کانت باعث رشد شاخه معرفت‌شناسی» در فلسفه شد.
- گزینه (۳): معرفت‌شناسی امروزه به دلیل طرح پرسش‌های جدی و جدید درباره معرفت، به صورت شاخه‌ای مستقل در آمده است.
- گزینه (۴): سوفیست‌ها معتقد بودند انسان‌ها توان رسیدن به حقیقت را ندارند.
- ۴۲ - گزینه ۳ تشریح موارد نادرست:
- گزینه (۱): شناخت ما به تدریج افزایش می‌یابد.
- گزینه (۲): شناخت ما از خود و جهان محدود است.
- گزینه (۴): ما ابتدا اشیا را می‌شناسیم و از طریق این شناخت با آنها ارتباط برقرار کرده و از آن‌ها استفاده می‌کنیم.

۴۳ - گزینه ۴ گرگیاس که یکی از سوفیست‌ها بود، می‌گفت چیزی برای انسان قابل شناخت نیست، اما اگر چیزی برای انسان قابل شناخت نیز باشد، نمی‌تواند آن را به دیگری بیاموزد. نکات مهم درسی:

گرگیاس اصل شناخت را زیر سؤال می‌برد.

۴۴ - گزینه ۱ امور محسوس را هم می‌توان با حواس درک کرد و هم با ابزار. شاید امر محسوسی به‌صورت مستقیم و بدون ابزار حس نشود، اما اگر امری با حواس قابل درک باشد، قطعاً با ابزار هم قابل درک است. ضمناً برخی امور محسوس با حواس قابل درک هستند و دیگر نیازی به استفاده از ابزار نیست. (صحیح بودن گزینه ۲)

۴۵ - گزینه ۳ ما با کمک حواس پنج‌گانه با عالم طبیعت آشنا می‌شویم و بسیاری از موجودات مادی و ویژگی‌های آن‌ها را می‌شناسیم.

۴۶ - گزینه ۲ گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴» به توصیف معرفت شهودی و معرفت وحیانی می‌پردازد؛ اما در گزینه «۲» تفاوت بین این دو نوع معرفت مطرح شده است. معرفت شهودی بی‌واسطه دریافت می‌شود، اما معرفت وحیانی به‌واسطه پیامبران به بشر می‌رسد.

۴۷ - گزینه ۱ عقل در عین حال که یکی از ابزارهای شناخت است، خودش مستقلاً منبع شناخت و معرفت نیز می‌باشد.

۴۸ - گزینه ۱ در وجود انسان ابزارهایی برای شناخت وجود دارد. فیلسوفان تلاش می‌کنند این ابزارها را شناسایی کنند و قلمرو کاربرد آن‌ها را معین نمایند.

۴۹ - گزینه ۳ در گزینه «۱»: هر دو گزاره نادرست هستند؛ زیرا شناخت تجربی حاصل همکاری حس و عقل است.

در گزینه «۲»: هر دو گزاره صحیح هستند.

در گزینه «۳»: گزاره اول نادرست است؛ زیرا درک ساختار قوانین تجربی و کلیت دادن به یافته‌های جزئی حسی برعهده عقل است.

در گزینه «۴»: گزاره اول درست و گزاره دوم نادرست است. شناخت محتوای قوانین تجربی که همان مشاهده‌های حسی جزئی هستند، برعهده ابزار حس است.

۵۰ - گزینه ۱ شناخت شهودی از طریق قلب و بدون دخالت حواس حاصل می‌شود. (رد گزاره الف)

این معرفت می‌تواند درست یا نادرست باشد (رد گزاره ج)

پیامبر حق هیچ‌گونه دخل و تصرفی را در معارف وحیانی ندارد. (رد گزاره د)

۵۱ - گزینه ۳ ابن‌سینا در یکی از کتاب‌های خود به تبیین عرفان می‌پردازد و به‌طور دقیق معرفت شهودی را توضیح می‌دهد؛ اما از ارتباط آن با فلسفه و استدلال‌های فلسفی سخنی نمی‌گوید.

۵۲ - گزینه ۱ بیکن از نخستین فیلسوفانی بود که بر اهمیت حس و تجربه اصرار می‌ورزید و دکارت به تفکر عقلی اهمیت بسیار می‌داد.

۵۳ - گزینه ۳ گزینه ۳ اشاره به باور و اندیشه نسبی‌گرایان می‌کند، نه دلایل رشد این اندیشه.

۵۴ - گزینه ۲ عبارات‌های بیان شده در گزینه «۲» صحیح هستند.

۵۵ - گزینه ۱ اگوست کنت پوزیتیویست بود و مفاهیم تجربه‌ناپذیر را بی‌معنا می‌دانست. دکارت عقل‌گرا بوده و معتقد بود که انسان دارای معرفت‌های ذاتی است که از تجربه به‌دست نمی‌آید. برگسون تجربه‌گرایی است که به شهود عرفانی و بعد معنوی انسان اعتقاد دارد. کانت تلاش کرد هم اعتبار عقل و هم اعتبار حس را اثبات نماید. بیکن نیز فیلسوفی تجربه‌گرا بود و دنباله‌روی از ارسطو را علت عقب‌ماندگی علوم تجربی و خرافات می‌دانست.

۵۶ - گزینه ۳ به خاطر اهمیتی که افلاطون به عقل می‌داد، معتقد بود شناخت عقلی بسیار مطمئن‌تر از شناخت حسی است و اموری را که عقل درک می‌کند، ارزش برتری دارد. به اعتقاد او عقل می‌تواند جهانی برتر از جهان طبیعت را بشناسد و برای آن استدلال ارائه نماید. افلاطون نام این جهان برتر را عالم مثل نامید.

۵۷ - گزینه ۲ نسبی‌گرایی می‌گوید شناخت انسان‌ها مطلقاً و به‌طور کامل با هم متفاوت است، نه اینکه مثلاً در یک بخش توافق و در بخش دیگری اختلاف نظر داشته باشند. در واقع نسبی‌گرایی معتقد است ساختار شناخت انسان‌ها از واقعیات به‌گونه‌ای است که امکان شناخت یکسان وجود ندارد.

۵۸ - گزینه ۱ داروینیست‌ها فیلسوفانی هستند که از نظریه داروین درباره پیدایش حیات، تحول تدریجی موجودات زنده و پیدایش انسان از حیوان نتایج فلسفی گرفتند.

۵۹ - گزینه ۳ میان انسان و رایانه تفاوت حقیقی وجود ندارد. گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» مبین دیدگاه انسان‌شناسی ماتریالیست‌ها می‌باشد.

۶۰ - گزینه ۲ این جمله از افلاطون و در مورد نفس انسان است.

۶۱ - گزینه ۳ دکارت و کانت هر دو به وجود روح و نفس در انسان معتقدند؛ اما گزینه «۲» و «۴» بیان نظر منکران نفس انسانی است. گزینه «۱» هم به اشتراک نظر این دو فیلسوف اشاره دارد؛ اما استدلال هر یک برای اثبات نفس متفاوت از دیگری است.

۶۲ - گزینه ۳ تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: از نظر این دو گروه، انسان‌ها ارزش ویژه نسبت به حیوانات ندارند، نه این که کلاً بی‌ارزش هستند.

گزینه «۳»: این دو گروه قائل به وجود فضیلت در روح و فطرت انسان نیستند.

گزینه «۴»: این دو گروه قائل به وجود روح نمی‌باشند و انسان را تک‌ساحتی می‌دانند.

۶۳ - گزینه ۲ دیدگاه‌ها به‌ترتیب متعلق به داروینیست‌ها، فلاسفه یونان باستان و ماتریالیست‌ها می‌باشد.

۶۴ - گزینه ۳ الف) پراگماتیست‌ها معتقدند گرچه تنها راه شناخت اشیا، حس و تجربه است، اما از طریق تجربه نمی‌توان به واقعیت اشیا رسید.

ب) فیلسوفان اروپایی از نظر معرفت‌شناسی به دو گروه «عقل‌گرایان» و «تجربه‌گرایان» تقسیم می‌شوند.

ج) یکی از ماتریالیست‌های اولیه توماس هابز است که در قرن هفدهم در انگلستان می‌زیست.

۶۵ - گزینه ۱ در مراحل تکامل طبیعت، وقتی از گیاه و حیوان می‌گذرد و به انسان می‌رسد، ظرفیتی بی‌نهایت پیدا می‌کند و به هیچ درجه‌ای از کمال قانع نمی‌شود. آخرین مرحله روح انسان است و روح می‌تواند به هر مرتبه کمالی در جهان دست یابد.

۶۶ - گزینه ۳ گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» دیدگاه حکمت متعالیه است؛ اما گزینه «۳» غلط است. زیرا انسان فقط به‌وسیله استعداد نمی‌تواند به کمالات بی‌نهایت برسد، بلکه نیاز به عمل نیز دارد.

۶۷ - گزینه ۴ استعداد کسب علم از طریق تفکر در این روح قرار داده شده‌است.

۶۸ - گزینه ۴ نفس انسان متعلق به مشرق عالم است که از آنجا دور افتاده و مشتاق بازگشت به آنجاست.

۶۹ - گزینه ۳ وحدت حقیقی نفس انسان با بدن او از شعر ذکر شده در سؤال دریافت نمی‌شود.

- ۷۰ - گزینه ۳ سهروردی، نظام فلسفی خود را بر پایه شهود بنا نهاد.
- ۷۱ - گزینه ۱ توماس هابز ذهن بشر را یک ماشین پیچیده مادی می‌داند. داروینست‌ها انسان را حیوانی پیچیده‌تر از سایر حیوانات می‌دانند. ماتریالیست‌ها انسان را یک موجود کاملاً مادی می‌دانند که پیچیده‌تر از سایر موجودات است.
- ۷۲ - گزینه ۴ به اعتقاد ارسطو شهوت و غضب همواره در معرض افراط و تفریط هستند، اما عقل می‌تواند مانع این افراط و تفریط شود.
- ۷۳ - گزینه ۲ از دید ارسطو اگر انسان قوای سه‌گانه خود را به اعتدال برساند، عامل سعادت و نیک‌بختی او خواهد شد.
- ۷۴ - گزینه ۳ اموری مانند صداقت، عدالت و ... در واقع ارزش حقیقی ندارند و فضیلت شمرده نمی‌شوند.
- ۷۵ - گزینه ۳ افلاطون معیار عقلی در شناخت اخلاقیات را میان همه انسان‌ها مشترک و ثابت می‌ماند که با گذشت زمان تغییر نمی‌کند، ارسطو نیز معتقد است که عقل هر انسانی این اعتدال را درک می‌کند و آن را به‌عنوان امری درست می‌پذیرد. (اشتراک)
- افلاطون حاکم شدن عقل را برای متصف شدن آن به صفت حکمت و اعمال کنترل بر سایر قوا کافی می‌داند. ولی ارسطو معتقد است که ابتدا عقل نیز باید رشد کرده و به درجات مناسبی از معرفت دست یابد تا خودش دچار افراط و تفریط نشود. (اختلاف)
- ۷۶ - گزینه ۳ از دیدگاه فیلسوفان طبیعت‌گرا انسان ناگزیر است منفعت دیگران را رعایت کند زیرا در غیر این صورت منفعت خودش نیز حفظ نمی‌شود. تشریح سایر گزینه‌ها:
- گزینه ۱: ارسطو، شاگرد افلاطون، درباره معیار فعل اخلاقی، نظری نزدیک به استاد خود دارد.
- گزینه ۲: از نظر کانت فعل اخلاقی فعلی است که وجدان انسان بدان دعوت می‌کند، بنابراین انسانی اخلاقی است که افعال او مطابق وجدان اول باشد. (مطابقت فعل انسان با وجدان موردنظر کانت است نه عکس‌العمل وجدان در برابر فعل غیر اخلاقی)
- گزینه ۴: دیدگاه ابن‌سینا در مورد فعل اخلاقی و نزدیکی این دیدگاه با فلاسفه یونان باستان دقیقاً مبتنی بر مبانی فلسفی اوست. (استدلال عقلی)
- ۷۷ - گزینه ۴ ذهن و روان انسان چیزی جز مغز و سلسله اعصاب انسان نیست.
- ۷۸ - گزینه ۲ عقلی بودن حسن و قبح اخلاقی و تعیین ملاک آن از سوی عقل، بین فلاسفه یونانی، مسلمان و عقل‌گرایان اروپایی، عموماً مورد توافق است، اما پوزیتویست‌ها «طبیعت‌گرایان» این امور را عقلی محض نمی‌دانند و معتقدند قراردادهای اجتماعی در ایجاد چنین هنجارهایی دخالت دارند.
- رد گزینه‌های ۱ و ۳: این موارد همگی مورد تأیید تمام فیلسوفان هستند؛ از نظر طبیعت‌گرایان؛ این امور مبنا و ملاک اخلاق می‌باشند؛ ولی از نظر دیگر فلاسفه؛ این امور نتایج و پیامدها و لوازم اخلاق هستند.
- رد گزینه ۴: یک مطلب فلسفی نیست که بین مکاتب اخلاقی مورد اختلاف باشد.

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۴	۱۳ - ۴	۲۵ - ۳	۳۷ - ۴	۴۹ - ۳	۶۱ - ۳	۷۳ - ۲
۲ - ۳	۱۴ - ۴	۲۶ - ۱	۳۸ - ۱	۵۰ - ۱	۶۲ - ۳	۷۴ - ۳
۳ - ۲	۱۵ - ۴	۲۷ - ۳	۳۹ - ۲	۵۱ - ۳	۶۳ - ۲	۷۵ - ۳
۴ - ۳	۱۶ - ۴	۲۸ - ۱	۴۰ - ۳	۵۲ - ۱	۶۴ - ۳	۷۶ - ۳
۵ - ۱	۱۷ - ۲	۲۹ - ۳	۴۱ - ۲	۵۳ - ۳	۶۵ - ۱	۷۷ - ۴
۶ - ۲	۱۸ - ۲	۳۰ - ۲	۴۲ - ۳	۵۴ - ۲	۶۶ - ۳	۷۸ - ۲
۷ - ۴	۱۹ - ۴	۳۱ - ۳	۴۳ - ۴	۵۵ - ۱	۶۷ - ۴	
۸ - ۲	۲۰ - ۳	۳۲ - ۲	۴۴ - ۱	۵۶ - ۳	۶۸ - ۴	
۹ - ۳	۲۱ - ۴	۳۳ - ۳	۴۵ - ۳	۵۷ - ۲	۶۹ - ۳	
۱۰ - ۳	۲۲ - ۲	۳۴ - ۲	۴۶ - ۲	۵۸ - ۱	۷۰ - ۳	
۱۱ - ۳	۲۳ - ۳	۳۵ - ۲	۴۷ - ۱	۵۹ - ۳	۷۱ - ۱	
۱۲ - ۳	۲۴ - ۴	۳۶ - ۴	۴۸ - ۱	۶۰ - ۲	۷۲ - ۴	